

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. Н. КАРАЗІНА

**Методичні рекомендації
для самостійної роботи студентів
за навчальною дисципліною
«Глобальні проблеми мови та суспільства»**

рівень вищої освіти
спеціальність
освітня програма

другий (магістерський) рівень
В11 Філологія

Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова;
Німецька мова та література і переклад та англійська мова;
Французька мова та література і переклад та англійська мова;
Переклад (китайська та англійська мови); Переклад (іспанська та англійська мови); Усний переклад і міжкультурна комунікація (англійська та друга західноєвропейська мова).

спеціалізація

В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська; В11.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька; В11.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька; В11.065 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – китайська; В11.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська

Методичні рекомендації схвалено
на засіданні кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша.

Протокол від “27” червня 2025 року № 17

Завідувач кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша

Олександр РЕБРІЙ

Методичні рекомендації погоджено науково-методичною
комісією факультету іноземних мов

Протокол від “30” червня 2025 року № 7

Голова науково-методичної комісії
факультету іноземних мов

Анна КОТОВА

Харків – 2025

Загальні положення щодо організації самостійної роботи студентів. Самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних дисциплін і регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна».

Університет має забезпечувати для осіб, які навчаються, професійну підготовку на рівні кращих університетів світу, формування необхідних фахових і загальних компетентностей, зокрема: *вміння самостійно навчатися і критично мислити*

Самостійна робота включає: опрацювання навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань, науково-дослідну роботу.

Навчальний час, відведений на самостійну роботу студента денної та заочної форми навчання, регламентується навчальними планами та робочими навчальними планами.

Зміст самостійної роботи визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками науково-педагогічного працівника.

Методичні матеріали для самостійної роботи студентів повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку студента. Для самостійної роботи рекомендується відповідна наукова та професійна монографічна і періодична література.

Контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу, є обов'язковим. Форми контролю визначаються робочою програмою навчальної дисципліни і можуть включати виконання контрольних робіт, включених до навчального плану, курсових робіт, індивідуальних завдань, тестів, розрахунково-графічних робіт, рефератів, винесення самостійно засвоєного матеріалу на підсумковий семестровий контроль (разом з матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять) тощо.

Зміст та організація самостійної роботи студентів за навчальною дисципліною «Глобальні проблеми мови та суспільства». Відповідно до навчального плану, загальний обсяг навчальної дисципліни для студентів денної та заочної форми навчання складає 3 кредити, тобто 90 годин. Обсяг самостійної роботи для студентів денної форми навчання складає 66 годин, для студентів заочної форми навчання – 84 години.

Розподіл годин для самостійної роботи по темах

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (дфн)	Кількість годин (зфн)
1.	Тема 1. Глобалістика як наука.	11	14
2.	Тема 2. Історія розвитку глобалістики	11	14
3.	Тема 3. Культурна і політична глобалізація	11	14
4.	Тема 4. Суперечності і дуалізм глобалізації	11	14
5.	Тема 5. Мова як глобальна проблема сучасності	11	14
6.	Тема 6. Концепція сталого розвитку ООН	11	14
	Разом	66	84

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин (дфн)	Кількість годин (зфн)
1	Підготовка до лекцій, робота з конспектом та теоретичною літературою	20	30

2	Ознайомлення з теоретичними та методологічними засадами глобалістики та прогностики	20	30
3	Підготовка реферату англійською мовою на одну із запропонованих тем: 1. Світова демографічна ситуація та демографічна політика. 2. Взаємозалежність між народонаселенням планети та виснаженням природних ресурсів. 3. Демографічна ситуація та демографічні тенденції в Україні та інших країнах світу. 4. Причини продовольчої проблеми. Її зв'язок з іншими проблемами людства. 5. Продовольчий потенціал Землі. Шляхи вирішення проблеми. 6. Загроза світової війни. Війна як продовження політики іншими засобами. 7. Ядерна війна як припинення всякої політики. 8. Проблеми роззброєння й попередження військових конфліктів. 9. Тероризм. Види тероризму і терористичної діяльності. 10. Динаміка феномена тероризму в XX столітті. 11. Етнічні проблеми, конфесійні конфлікти сучасності. 12. Нерівномірний економічний розвиток (проблема «півночі-півдня»). 13. Проблема подолання відсталості країн, що розвиваються й встановлення нового світового порядку. 14. Енергетична криза людства та шляхи її вирішення. 15. Використання альтернативних джерел енергії. 16. Використання вторинної сировини як підхід до вирішення проблеми нехватки природних ресурсів. 17. Суспільство і природа. Причини екологічної кризи. 18. Проблема збереження озонового шару. 19. Проблема глобального потепління. 20. Проблема прісної води. 21. Продовольча проблема. 22. Проблема опустелювання. 23. Проблеми раціонального освоєння Світового океану й космічного простору 24. Пошук нової парадигми розвитку цивілізації. 25. Концепція сталого розвитку: поняття, категорії, індикатори й категорії	26	24
	Разом	66	84

Вимоги до студентів:

- 1) Підготовка до лекцій, робота з конспектом та теоретичною літературою здійснюються на постійній основі із залученням конспекту лекцій та джерел основної та додаткової літератури (дивись нижче).
- 2) Ознайомлення з теоретичними та методологічними засадами глобалістики та прогностики здійснюється на постійній основі із залученням конспекту лекцій та джерел основної та додаткової літератури (дивись нижче).
- 3) Підготовка есе на одну із запропонованих тем. Здійснюється в письмовій формі із залученням конспекту лекцій та джерел основної (дивись нижче) та додаткової (за вибором здобувача) літератури

Форми контролю та критерії оцінювання. Завдання, винесені на самостійну роботу студентів, включені в завдання (тест) для оцінювання роботи студентів на підсумковому контролі та в завдання (есе) для оцінювання роботи студентів протягом семестру. Відповідні критерії оцінювання наведено в Робочій програмі навчальної дисципліни.

Рекомендована література

Основна

1. Глобальні проблеми сучасності : підручник / [кол. авт.]; за ред. В. С. Бакірова. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2020. 632 с
2. Джигирей В. Екологія та охорона навколишнього середовища : навч. посіб. Київ : Т-во «Знання», 2000. 203 с.
3. Мельник Л.Г. Основи стійкого розвитку: Навчальний посібник для післядипломної освіти. Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. 383 с.
4. Суліма Є.М., Шепелєв М.А. Глобалістика. Київ : Вища школа, 2010. 544 с.
5. Толстоухов А., Хилько М. Екобезпечний розвиток : пошуки стратегем. Київ : Знання України, 2001. 333 с.

Допоміжна

1. Глобальна економіка: навчальний посібник / Т.В. Шталь, Ю.Б. Доброскок, О.О. Тищенко, Н.В. Проскурніна, Ю.О. Світлична . Харків: Видавництво «Форт», 2016. 358 с.
2. Книш М. М. Політико-географічна глобалістика. Львів : Видавництво Львівського університету ім. І. Франка, 2014.
3. Книш М. Глобальні проблеми людства : навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. 330 с.
4. Книш М., Котик Л. Глобальні проблеми людства: навч. посібник. Львів: ПростірМ, 2021. 130 с.
5. Кононенко О.Ю. Актуальні проблеми сталого розвитку: навчально-методичний посібник. Київ : ДП «Прінт сервіс», 2016. 109 с.
6. Лукашевич В.М. Глобалістика: навч. посібник. Львів: Новий Світ – 2000, 2010. 440 с.